

MOSZTÁRI ESŐK

Egyszer, ősszel, Mosztárban szerettem egy Tündét,
ó, ha tudnám, hol szendereg, kinek a mellén,
fejét venném, fejét venném,
ó, ha tudnám, kitől kapja a csókokat
fogait kiverném, fogait kiverném,
ó, ha tudnám, a gyümölcsöt, a még éretlent
ki szüreteli bennem.

Mondogattam, kölyök vagy, csitri vagy,
mindenfélét összehordtam.
És sírt a karjaim közt, bántották szavaim,
mondogattam, angyal vagy, ördög vagy,
tested érett, miért játszod a szüzet,
és Mosztár felett egész éjjel valami
kék eső esett.

Eltűnt a nap, eltűntek a madarak, minden eltűnt.
Kérdezte, van-e bátyám, mit tanulok,
horvát vagyok-e, szeretem-e Rilket,
mindenfélét kérdezett.
Kérdezte, mindenkivel így viselkednék-e,
Isten ments,
halkan kérdezte, szeretem-e,
és Mosztár felett valami kék eső esett,
magasztosan fehér volt a szoba sötétjén
de nem akarta,
nem akarta vagy nem merte,
az ördög sem tudhatja.

Az ősz, az ablakszárnyon a bágyadt ősz
az ő madár-szemei, őzike-combjai,
szemölcse volt, szemölcse volt,
meg nem mondhatom,
szemölcse volt, lila, alig látható,
vagy csak nekem tűnt úgy.
Kérdezte, horvát vagyok-e, van-e barátnőm,
szeretem-e Rilket – mindenfélét kérdezett,
az ablakon az esőcseppek kopogása gyerekkorom
karácsonyi hangulatát idézte,
az Alsóváros felett csendes éji dal lebbent,
Te, Szulejmán, felnevelt anyád.

Szétterítette éveit a parkettán.
Telített ajkai az érett őszibarackot,
mellei a kiskutyák melegét idézték.
Mondogattam butácska vagy, beképzelt vagy,
Tünde, Tünde, tudod-e, az atom korszaka van,
De Gaulle, Gagarin és marhaságok,
mindenfélét összehordtam,
csak sírt, csak sírt.

Elvezettem a Rézverde utcába, cukrászdákba,
mindenhová vezettem,
barlangokban rejtegettem, góréba vittem,
a hidak alatt bújócskáztunk, a Neretva csikó,
a régi híd alatt Crnyanszkit idéztem,
gyönyörű, suttogetta, gyönyörű.

Térdeit a nedves homokba rajzoltam,
nevetett, vidám nevetéséből az első liliomok
tisztasága sugárzott,
a mecsetekbe vezettem, Karadzsoz-bég halott, mióta halott
a súlyos türbé alatt;
Santity sírjára virágot vitt,
elpityeredett, mint általában a nők,
mindenhová vezettem.

Ez a mostani nyár, ez valami egészen más,
verseket írogatok,
egy napilapban fél hasáb Pero Zubacnak jár
és semmi több,
akkor Mosztár fellett egész éjjel
kék eső esett,
magasztosan fehér volt a szoba sötétjén,
de nem akarta,
nem akarta, vagy nem merte,
az ördög sem tudhatja.

Se azt az eget, se azokat a fellegeket, se a háztetőket,
a halvány napot – Mosztár felett a kiéhezett fiút
feledni képtelen vagyok,
se hajtincseit, kicsiny számóca-nyelvét,
nevetését mely olykor átkozottul sértő volt;
a Fehér Domb kápolnájában azt az imát,
Isten hatalmas, állította, túlél minket;
se a súlyos, kék esőt,
ó terméketlen ősz, az ő ősze...

Beszélt a filmekről, James Dean-ről,
sokmindenről beszélt,
szomorkásan, kicsit sírdogálva a Karenin-dinasztiáról;
mondta, Cyde Griffiths a hangyát se
tudná eltaposni,
nevettem – ő gyilkos, gyerek vagy;
azt az utcát se, azokat az újságárusokat se a napilap
utolsó kiadásával, azt a kíratatban lévő féligfonnyadt
szőlőt se tudom elfelejteni,
azt a Mosztár feletti keserű
ősz se,
azt az esőt,
egész éjjel csókolt, ölelt,
esküszöm, semmi többet,
semmi mást nem tettünk.

Jöttek az újabb nyarak, jöttek az újabb esők,
egyetlen egy levél Ljubljánából,
miért onnan,
a járdára hullott leveleket se, azokat a napokat se
nem bírom, nem tudom
kitörölni.

101

Írt, kérdezi mit csinállok, hogyan élek,
van-e barátnőm,
egyáltalán gondolok-e rá, arra az őszre
az esőre,
azt írja, Istenre esküdve, nem változott,
ugyanolyan,
higgyek neki, kacagjak
Krisztust régen, nagyon régen elátkoztam,
és túlságosan nem is érdekel,
esküdözve, eskü nélkül,
másként nem lehet, kár hazudni.

Beszéltem neki Lermontovról, Chagallról,
sokmindenről beszéltem,
kopott Zweig könyvet cipelt magával,
délután olvasgatta,
hajában volt a rejtett nyár, a napsugár,
csöppnyi tenger,
az első éjjel a bőre is mintha sós lett volna,
halak szunnyadtak ereiben;
neveltünk, bámulva a hídról cigarettáért
ugrándozó gyerekeket,
neveltünk, elmúlt a nyár, ők meg ugrálnak – persze gyerekek,
mondta: életükbe kerülhet, tüdőgyulladást kaphatnak...

102 Azután jöttek a hallgatás percei, hosszan, nagyon hosszan,
szabadon kalandozhattak gondolataim,
megfejtettem Spinozát,
órák hosszat nyugodtan
báméskodhattam,
kavicsokat dobálhattam,
el is mehettem akárhová, valahová messzire,
meg is halhattam volna ölében, magányosan,
elhagyatottan,
madárrá, vízzé, sziklává is változhattam
volna,
csaponghattam...

Hosszú, törékeny, halvány ujjai voltak, de fürgék,
bújócskázunk és katicabogarat játszottunk,
Tünde, gyere elő, a szikla mögött vagy,
nem vagyok vak,
ne bolondíts, gyere, ne csintalankodj,
elfenekellek;
mikor ő keresett – a folyó medrébe is
rejtőzhettem – megtalált volna,
azt mondta, rögtön rám érez,
jól ismer.
Sosem hittem neki,
valószínű kukucskált ujjai közül.
Szerette a gesztenyét, a Rondón vásároltuk,
felvitte a szobába, cénára fűzte,
szerette a rózsákat, azon az őszön, elárasztottam,
dobozba gyűjtötte a hervadtakat.

Kérdeztem, mi a véleménye a világról,
 hisz-e a kommunizmusban, cserélne-e
 Natasa Rosztovával, össze-vissza kérdezgettem,
 olykor együgyűen, hogyan tudtam volna;
 kérdeztem, szeretne-e egy kisfiút,
 mondjuk szőkét,
 szökdelt mámoros örömeiben – igen, igen,
 azután, egyszerre, nagyon szomorú lett,
 halott gyümölcské vált:
 nem és nem, nézd csak, tán a Jupiterről
 csöppent ide,
 ki az a Pero Zubac, hogy pont ő
 nem valaki más,
 á, dehogy, mintha legalábbis Brando lenne
 vagy valaki efféle.

Mondogattam, buta vagy, okos vagy,
 ördög vagy, angyal vagy,
 mindenfélét összehordtam.
 Semmit sem hitt el.
 Ti férfiak született hazugok vagytok,
 zsványok vagytok,
 sokmindent mondott.
 És Mosztár felett valami kék eső esett...

Tényleg szerettem Tündét,
 egy őszön,
 ó, ha tudnám, hol szendereg, kinek a mellén,
 fejét venném, fejét venném,
 ó, ha tudnám, kitől kapja a csókokat
 fogait kiverném, fogait kiverném,
 ó, ha tudnám, a gyümölcsöt, a még éretlent,
 ki szereteli bennem.

(1965. október 8.)

(Fordította: Fehér Illés)

Folyóiratunk a
NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM és az EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
anyagi támogatásával jelenik meg.
Terjeszti a Budapesti, a Nemzeti és a Vidéki HIRKER RT.
és alternatív terjesztők

Szerkesztők

JÁSZ ATTILA – Csendes Toll (főszerkesztő)
PAPP MÁTÉ (költészet rovat: mahbija@gmail.com, zene online rovat)
REICHERT GÁBOR (kritika rovat: reichertgabor87@gmail.com)
SZÉNÁSI ZOLTÁN (főszerkesztő-helyettes, próza rovat: szenazol@gmail.com)

Lapterv és műszaki szerkesztés
SELLYEI TAMÁS OTTÓ

Munkatársak

BUCSI-KOVÁCS ANIKÓ
HEGEDŰS GYÖNGYI
MURÁNYI SÁNDOR OLIVÉR
PENCs ATTILA
RADNÓTI ÁDÁM
SZŰCS BALÁZS PÉTER

Tiszteletbeli munkatársak

BUJI FERENC
CSEKE ÁKOS
MONOSTORI IMRE
MUZSNAY ÁKOS
VASADI PÉTER

ÚJ FORRÁS

IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALMI FOLYÓIRAT
ALAPÍTÓ A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
JÓZSEF ATTILA MEGYEI KÖNYVTÁRA

Megjelenik évente tízszer

Alapítva ezerkilencszázhatvankilencben
Alapító főszerkesztő: PAYER ISTVÁN

Szerkesztőség: 2836 Baj-Szőlőhegy 2722/4

E-mail: jasz.attila@ujforras.hu. Interneten olvasható: www.ujforras.hu

Előfizethető az Új Forrás szerkesztőségi címén. Előfizetési díj egy évre 5000 Ft.

ISSN 0133-5332

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár. A kiadásért felel: Új Forrás Kiadó Nonprofit Kft.

Készült a Sollers Kft. nyomdájában Tatán.